

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α/
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

7-1/25-2/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... *Κατ. Βραντού*
(πλαισιότερον ὄνομα : *Κ. Βραντου*), Ἐπαρχίας ... *Αρ. φ. ας*
Νομοῦ ... *Αρ. φ. ας*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Παπα-
δόπουλος Χρήστος* ἐπάγγελμα *Διδάσκαλος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις : *Κ. Βραντού*... *Αρ. φ. ας*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Σταύρος*... *Χαγὰς*.....

ἡλικία... *67*... γραμματικαὶ γνώσεις... *Σ. Τ. Δημοτικῆς*
..... τόπος καταγωγῆς *Ερ. φ. ας*... *Δ*
..... *χ. τ. α. Τουρκίας*.....

β) *Δημιτρίος*... *Κωνσταντίνος*.....

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντα διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Ο. ἔ. ἄγροί. προωρίζοντα διὰ
σποράν... καὶ Ο. ἔ. βοσκήν. Χωρία ἄμω. ἤταναι σιτηρ.*
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; *ἔ. κατὰ φ. ας. ο. τ. α. κατ' ἔτος*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἑλλήνας ἢ ξένους, ὡς
π. χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Ε. ἔ. σ. φ. ας. ο. τ. α. ο. ρ. δ. σ. ω. α. (Τούρκους)
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *ἔ. ἔ. κ. διατηρεῖ συγκεντρωμένην*.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *κ.μ.ρ.ι.ω.σ... μ.ε.τ.η.ν... Γ.ε.ω.ρ.γ.ί.α.ν... καί... ἀ.φ.ί.γ.α.ν... μ.ε.τ.η.κ... κ.τ.η.ν.ο.τ.ρ.ο.φ.ί.α.ν... ..*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *Μ.α.ι.* ..

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ πρίους ὄρους ὥς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; ... *Δ.ε.κ... δ.π.η.ρ... χ.ο.ν... τ.σι.φ.λ.ι.κ.ι.α.* ..

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.) ... *Ποῖα ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...*

3) Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) ...

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἤσαν ἀνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; ...

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... *Θ.χ.ι.* ..

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *Θ.χ.ι.* ..

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὥς ἐργάται ... ἢ ὥς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... *Θ.χ.ι.* ..

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

... μέ. ξωϊκήν... κότερον... καί... τριφυλλ... φ.ό...
... καυσι... τῆς... καλ. αμ. ι. α. ι.

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... 1950

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... τ.ό. 1930 καὶ τ.ό.

... 1950 ... ἄ. γ. τ. ι. σ. τ. α. χ. ι. α. σ.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... τ.ό. ... Σιδηροδρομοὶ ... τ.ό. ... χωρίον ...

... Ἐ.α. ... ἡ.τ.α. ... τ.ό. ... σιδηροῦν ... ἄροτρον, τ.ό. μονόφτερο ... δ.ι. ... ὁ.β.α. ... τ.ό. ... χωράφια ...

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. Χεῖρ ἀν.ι. 4... ὑ.κ.ι.χ... 7... "Ο.κ... 10.....

2. Σκελετός... 5..... 8... ..

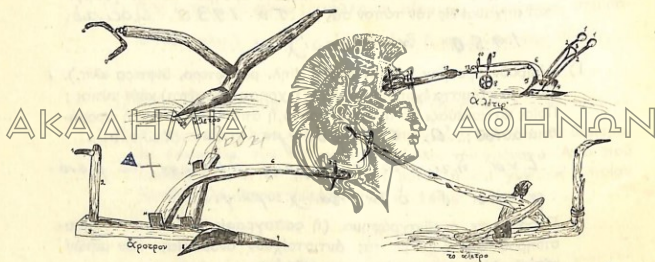
3..... 6..... 9..... η.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... 1950

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... 1951

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)....1951.....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ .....1951.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ....Ο.Ι. Χ. Ὡρι. κα. ι. ....
- .....
- .....
- .....
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6. ...Σταθερί...	11. ....
2.	7. ...Σταυρί...	12. ....
3. ...Ο.Ι. Χ. Ὡρι. κα. ι.	8. ...φ. 2. 2. 2.	13. ....
4.	9. ...μ. 1. 1. 1.	14. ....
5.	10.	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) **Τὸ ὕνι.** Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων· δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

E. j. Μαλ. τὸ ἴδιον... δ. γ. ὁ γὰρ καὶ Χερσάκης...
Τὸ ἴδιον... σ. τ. ρωκόνα... σ. τὸ ἀδελφί
ταυτοῦ περὶ τοῦ α. π. κ. τὸ γὰρ μὲν οὐκ

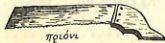
- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρόστρου;... *Τριγωνικό...*

- 6) 7Ητο (ή είναι) κατεσκευασμένη εκ ξύλου ή σιδήρου, ξυλιν.

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαΐ κλπ.).....

...Σ. κ.ε.η.α.ρ., ... η.ρ.ι.δ.ν., η.ο.ρ.φ.α.ν., η.ε.ξ.έ.τ.ρ.ι., ... Σ. κ.ρ.ο.φ.ά.ρ.α.ς.

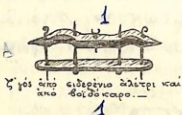

ρηνι ἢ ξυλογάει (ἀρνάει)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *β. δ. δ. ι. α. . . και. γ. ι. γ. α. . . μ. ο. υ. γ. α. ρ. ι. α. .*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *Δ. υ. ο. . . . .*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *Ν. α. ι. . . . .*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζέυλια κλπ.). *Ε. λ. ν. κ. λ. . . ὀ. η. α. ι. . . λ. α. β. . . α. ρ. α. β. α. ρ. α. ν. . . . .*

α. ρ. η. λ. α. β. α. ρ. α. ν. . . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *1*

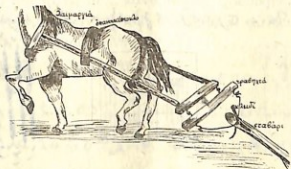
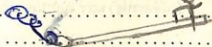
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Κ. α. ι. σ. κ. ε. μ. α. β. γ. ε. ρ. ο. . . α. ρ. α. β. α. ρ. α. ν. . . . .*

και. γ. ι. γ. α. ρ. ι. α. . . . .

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; *α. ρ. α. β. α. ρ. α. ν. . . . .*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *α. ρ. α. β. α. ρ. α. ν. . . . .*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποία ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας ... *ἡ γυναῖκα, ὁ ἰδιοκτήτης...*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Ἐπὶ τῷ ἄροτρῳ, ἔξενε τὸ ἔνα βοδιόν, ἔπειτα τὸ ἄλλο. Περνῶσι ἐπὶ τῷ ἄροτρῳ...*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... *Καὶ τὰ...*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). *Τὰ... μαθημένα... σῶα... χωρὶς... σχοινί...*

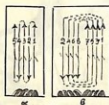
- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

...ὡς...ὡς...σ.χ.ε.δ.τ. α. γ. ρ. σ. μ. κ. β'...ὡς...γ'.....

3/1/12/1

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ὄργου ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (ἢ λωρίδες, σπορές, σπορίδες, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.); ..β.γ. ...λωρίδες.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακιάν; ..Ναί.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; ..Εὐ.τ.π. α.ν.δ.ε.κ.α. ...Ε.τ.π.ν. ...α.ν.ρ.κ.ί.α. ...π.ρί.κ. ...α.ν.ό. ...α.ν. ...α.ν.α.ρ.α.ρ.α.ν. ....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ...;

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρήσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. . . . .

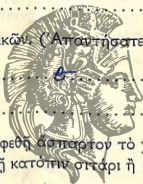
γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημοτικῶν. Πόσα ὄργανα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργανα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

1. Δύο... Τόλ... Αύγουστο... Ήπειρα... από...
2. Λό... δέ... ρος... και... Ήπειρα... από... να...
3. ...πρω... να... βρό... χ... Λό... ψ... να... π... ρο...

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἂνωτέρω)

AKADEMIA

· · · · ·
A O H N n N

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφελθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νἀπαύσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

... η επίσκεψη στο γυμνάσιο ...

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἄραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... Δύο ὀργώματα .....

- 5) Ποία εργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... *Προδ. 14* ... *ἡ*...

Вірно.....

- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλει-
ψοειδῆ σιδηραῦν βάρβον, ἡ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .m.c..E.77.ε.40.ε.ιδ.

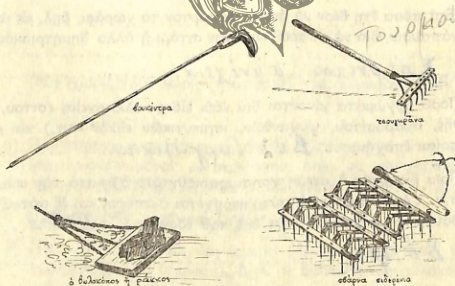
.....
.....

2) Γίνεται μετά τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .. Ν.αι. ... σ.βάρνισμα .....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδρα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

 $\dots \Delta \varepsilon \gamma$

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

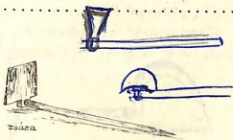

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

— 10 —

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν) . . . . .

..Накіді, Гласур, Зоурмідх.....

- 6) Ποία πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

- 7) Ποια χωράφια ἐκαλλιερгоῦντο (ἢ καλλιερгоῦνται) διὰ τὴν σποράν ὁσπρίου. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

Είδους. Πολλές φορές τα φαίνεται... στην κοιλία...
...φαίνεται... φαίνεται... στο στομάχι...

Καφιδ... πορδ... δ. μ. α. ... Χερ: οδ. ... and. ... of
biceps.

- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιερгоῦντο (ἢ καλλιερгоῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ... ψ. ρ. ρ. κ. α. ... ψ. ρ. ρ.

μδ... ηφρδ... ωρδ... ζεδευγατα...

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. Διὰ τὴν ἐκτίμησην.....

καὶ ἄλλως. Δ. ἔ. γ. ἐ. σ. η. ρ. ν. α. η. ο.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .Μ.έ.ζά.....
 .δ.ρ.ε.π.δ.ν.ι...κυρίως...τὸ...δ.δ.ο.κ.τ.ο.κ.ν.ό...!Υ.η.π.ρ.φ.α.ν
 ..δ.μ.ω.τ...καί...δ.ρ.ε.π.δ.ν.ι.α...χωρίζ...δ.δ.ν.ι.α...
 .....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε* ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. .Σ.τ.ά.....
 .Ζ.ε.φ.ε.ν.α.ῖ.α...χρόνια... (1925-1955)...Ζ.ε.φ.ε.ν.α.ῖ.α...
 .καί...μ.έ...τ.ή.κ...κ.ε.ρ.ν.ι... (κ.ό.σ.α)...
 .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
 ζώων* (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Χ.δ.ρ.α.ι.α.ι.α.
 .....

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). .Τ.ά.....
 .Π.ε.ρ.ε.δ.ο.π.ε.ρ.α...ἤ...δ.δ.ο.π.ο.τ.ά...
 .....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του* (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
 .Π.α.β...ε.φ.ε.ν.α.ῖ.α...δ.χ.ε.ρ.ο.φ.α.ν.ι...καί...δ.λ.α.ν...δ.ο.π.α...
 .Γ.ε...κα.τ.α.σ.κ.ε.ν.α.γ.ε.ν.ο...δ.π.ό.τ.ο.ύ...Γ.δ.ι.α.ν...
 .....

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα· (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... Ο. Σιδεράς ... Μερικά ...

- 6) Ἡ το παλαιότερον (ἡ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς με τὰς
χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.) . . . . . π.χ. . . . .

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοιπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. 20-85

- 2) Οί στάχυες που ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). . . . .

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπὸ αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς,
πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα; ... *Ο.Ι. ... Γ.Ο.Ι., ... Τ.Ε.Σ.Τ.Ρ.Α. - Π.Ε.Ν.Ε.*
. Δρ. ἄ. χ. μ. α. τ. α. . μ. α. γ. λ. . . . .

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρὲς) ἐπὶ τοῦ ἑδάφους.
Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίεσμα
τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφα-
λαί των σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ δια-
σταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς). *Καὶ δε... Περιγράψαι*
δριγ. ς. και... πό... μέρος... και... την... κατεύθυνσιν των
δα... δριγ. ε... Δύο... δριγ. αὐ... παν... γιγαντικων... θρυπαν
και... 4 = 5... δραγματα... μαζι... με... κεφαλαια... προς

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... Τ.Ε.Σ.Τ.Ε.Σ.Σ .....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; Ἄνδρες καὶ...
γυναῖκες καὶ... παιδιά... οἱ κορυ...
ρεῖ... .....

- 2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι μὲ ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μὲ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) ... ..

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσησιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; ... Οχι .....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Πάροτι... ἀρχίζαν... Δευτέρα.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Α.Ι.Α. φερα... τρα...

...χοῦ... Δ.Ι.Α... πῶς... ἐνοχῶ... ἐκκλινά...

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυροὺς ἢ ψάθας, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον... Τ.Α.Ν... ἐξαιτίας... ἀποφασ...

...μάγει... ἢ... ἀποφασιστικὰ... ἐρατὰ... φα...
...φ.η.α.,... γ.φ.ν.α.,... ἢ... ποτὰ... γ.α... γ.α... γ.α...
...ρ.α.α... σ.α.α... π.α... γ.α.α... Τ.η.α... ἢ... μ.ε.α...
...ἐκκλινά... δ.η.α... δ.η.α... π.α.α...
...μαχαρίεσι...

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ... Τ.Ο.Ν... π.α.α... μ.ε.

... γ.φ.η... ἀρ.ο.α.α... π.η.α... ἐνοχῶ... ἡμέραν.

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδενοντο· με κοινὰ σχοινία, με σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

.. Ἀνδρῶν... ἡρώ. ἔδενε... τὰ δερμάτια... τὰ...
 .. τακτοποιοῦσε... σέ... ἀγκυλίζον... ἔάν...
 .. δέν... πρᾶξαι... τὰ... τακτοποιοῦσε... ἄλλο...
 .. τὰ... σχοινί... ἢ... ἀπό... γνηθῶν... στάχους...
 .. ἔστριβαν... ἢ... ἔθηκεν... φέχο... τὰ... κεράττι...
 .. καὶ... ἔκταν... ἐκ... δερμάτι... δέν...
 .. χε... ἔκταν... ἔκταν... πόσους... χι... τὰ... δέσιμα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Μάξι... θρόνισαν... μόνον... τὰ... δερμάτια... καὶ...
 .. τὰ... στρογγύλῃ... τὰ... ἔκταν... σὺν... ἄλλο...
 .. σχῆμα... στρογγύλῃ... καὶ... ἔκταν... ἀπὸ...
 .. 9... 13... δερμάτια... .....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; 1946

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς... Τὸν... Μάρτιον
 ...μ.ε... Ἀπρίλιον... Φεβρουάριον... στ... ἀνθρακίς
 ...μαί... αἰ... σκίπας... μ.ε... γὰρ... ἡ μέλας...
 ...Τύρα... ὅ... γ... μ.ε... μ... αἰ...

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. Πρῶτον... χ... μ.ε... σ... αἰ...

... Ἀρχότρον... μ.ε... ἄροτρον... Τ.ε... αἰ...
 ...μ.ε... αἰ... μ... αἰ... ἐξ... αἰ...
 ...ὁ... αἰ... αἰ... αἰ...

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, θίκον). Ἐσυν-
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἐπεὶτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... μ.ε... σανόν...

... ἐξ... αἰ...
 ... αἰ... αἰ... αἰ... αἰ...
 ... αἰ... αἰ... αἰ... αἰ...

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.α.). Τὸν... Ἀύγουστον... μ.ε... αἰ...

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Διὰ τὸ Ἀκονισμὸν τῆς ἀσπ. ὑπῆρχεν
 ἡ πύρα. ἡρδ. Ἀκονισμὸν καὶ... δ... τριποδαί
 ἔσδων. σὺν... δ. παῖαν... χενναύ. σὰν... ἔ.κ.
 σφυράκι τὴν γὰρ τῆς κόσαν νύχτην.

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκentrώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

.. δ.ι.δ... ἔ.κ.α... ἀ.φ.ῶ.νι... μετεφέρουσι...
 .. ἀπό... τὸ... χωράφι... γὰ... ἀ.κ.α.δ.φ.α...
 .. δεμ.δ.ν.ι.α... εἰς... τὸ... ἀ.φ.ῶ.νι... ἀ.π.α.τὸ...
 .. βράδι... ἡ... κυρτός... τὸ... ἡρμῆς.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; ~~ἡρμῆς~~

.. ὅταν... ὀρθῶς... ἀ.φ.ῶ.νι... μετὰ...
 .. γὰ... ἡρμῆς... σὺν... κτλ... ἀ.φ.ῶ.νι... ἀ.π.α.τὸ...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; Ν.α.ι... ἔ.κ.ο.ι.κ... γὰ....

.. ἀ.φ.ῶ.νι... γὰ... ἀ.φ.ῶ.νι... ἀ.π.α.τὸ...
 .. χαμηλὰ... καὶ... δέν... φῶ... ἔ.κ.ο.ι.κ... τὸ... ἀ.π.α.τὸ...
 .. ἀ.φ.ῶ.νι... ἀ.π.α.τὸ... ἀ.π.α.τὸ... ἀ.π.α.τὸ...
 .. μετεφέρουσι... ἀ.π.α.τὸ... ἀ.π.α.τὸ... ἀ.π.α.τὸ...

- 4) Ποῦ κατασκευάζεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Ε.λ... μετὰ... ἀ.π.α.τὸ... ἔ.κ.ο.ι.κ... γὰ....

.. καὶ... δέν... ἔ.κ.ο.ι.κ... ἀ.π.α.τὸ... ἀ.π.α.τὸ...
 .. πύρα... ἀ.π.α.τὸ... ἀ.π.α.τὸ... ἀ.π.α.τὸ...

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; . *Ε.Ι.Σ.*

*..μὴδαν...αἰ.κορὰκα.α.α.α.Σ.ν.ν.ή.θ.ω...εἰχαν...αἰ.περι-
σά.περ.αι...αἰ.φθο.ι...ε.θ.και.ρι.α.κ.ω...ε.στρ.ων.α.κ.α.φ.θ.ν.*

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; *..Α.π.ό. τ.ό.ν*

..Ι.ο.ύ.κ.ι.ο.ν...μ.ε.χ.ρ.ι...μ.α.ί...τ.ό.ν...Ι.ο.ύ.θ.ι.ο.ν.....

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *..Ε.Ξ.ύ.ν.ε.τ.ο...α.π.ό.τ.αἰ*

..χ.θ.ο.ρ.α...μ.α.ί...Ι.π.α.α...τ.ό...ἄ.φ.ρ.ι.β.α.κ..

..μ.έ...κο.σ.π.ρ.ι.ά...ζ.ώ.α...μ.ε.θ.ά.σ.π.η.....

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκάστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) *..Ε.Ι...α.ν.ω.τ.ε.ρ.ω.....*

.....
.....
.....

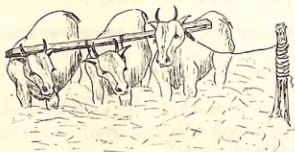
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἄλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *..Ο.χ.ι.....*

.....
.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Δ.έ.γ... ὑ.π.ἡ.ρ.χ.ε... ἄ.φ.ω.κό.σ.ε.θ.φ.ο... Τ.α... δ.έ...
 ..σ.τά.χ.ν.α... κ.ἔ.π.αν... π.ρ.ὸς... λ.ά... μ.έ.σ.α... π.ά...
 ..ε.ε.φ.ά.φ.ι.α... π.ο.ν.ι... .....

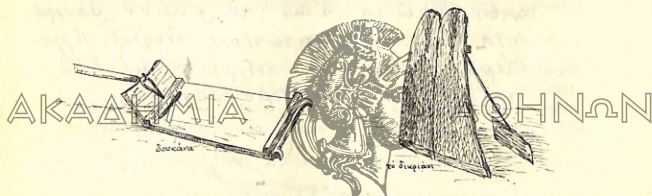
11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
 νιου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
 στρουλουργας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦν ἐξαφτάν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Μ.έ... β.ό.δ.ι.α... χ.υ.ρ.ί.ς... σ.ά... ὑ.π.ἡ.ρ.χ.ι... δ.ε.ῦ.φ.α...
 ..ε.χ.ρ.η.σ.ι.μ.ο.π.ο.ι.α... κ.ν.φ.ι.ν.φ.ι.κ.έ.ς... ἄ.φ.ω.ν.ό.φ.ι.ς...
 ..ε.ρ.ε.ς... κ.ἔ... .....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

γ) Πού ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἑν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἑλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

πῶς περιφρασεῖς τὴν χρῆσιν φανερῶς ἢ σαφῶς.
 ὡς π. Περὶ τῶν ἀποκρίσεων... καὶ εἶχε ἀπό...
 καὶ π. σὺν δόξῃ... ἢ κοινῶς πῶς.
 Τὰ ὅσα πρὸς τὴν... μὲν... ὡς πρὸς...
 μὲν... ὡς πρὸς... μὲν... ὡς πρὸς... καὶ
 ἐκ τούτου

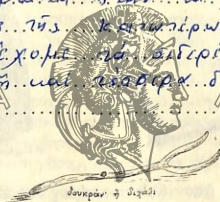
- 6) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *Μ. ὁφίς...*

*Ἀρχι. 7. 2... ἡ... 7. 6. 5. 4... Ἀ. φ. αὖ... 7. 5. 4. 3. 2... ἡ...
 .. πρ. ὡ. ν. ἡ... ἀρ. σ. α... Σ. ε... μ. ε. γ. ἡ... β. λ. α. ἡ. κ. η.
 .. 7. 5. 4. 3. 2. 1... καὶ... δ. ε. ὡ. π. ρ. α... Ἀ. γ. ὡ. ν. ἡ...
 .. Δ. ε. ν... ὡ. π. ἡ. ρ. η. ε... Δ. ι. α. κ. ο. ἡ... 7. 5. 4. 3. 2. 1...
 .. Ἀ. γ. ὡ. ν. ἡ... γ. ἡ... π. ε. γ. ὡ. ν. ἡ... 7. 5. 4. 3. 2. 1...
 .. π. α. ν... ὡ. π. ἡ. ρ. η. ε... π. ε. ρ. ἡ. κ. α. ν... γ. ἡ... 7. 5. 4. 3. 2. 1... ἡ...*

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *Π. ρ. ὡ. ν. ἡ... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1...*

*.. κ. λ. α... ὡ. π. ἡ... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1...
 .. π. ε. ρ. α... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1...
 .. π. ρ. ἡ... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1...
 .. π. ρ. ἡ... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικόν, μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; *Ν. α. ἡ... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1...*

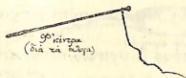
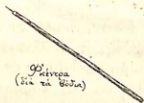
*.. γ. μ. ρ. α. ἡ... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1...
 .. γ. ἡ... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1...*

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

*7. 5. 4. 3. 2. 1... ἡ... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1...
 .. 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1... 7. 5. 4. 3. 2. 1...*

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἄλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .*Η..εργασία... γιγνώσκω...*

*..δ.τρ.ω.σι.μ.α.τ.α.ν...ιου...μα.μ.α...φ.ο.ρ.α...γι.γ.ν.ώ.σ.κ.ω...
..μου...δ.ύ.ο...α.φ.ώ.κ.ι.α.,..δ.ύ.ο...σ.τ.ρ.ω.σί.μ.α.τ.α...*

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθῶν διὰ νὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

..α.χ.υ.ρ.α.....

- 17) Ποιοὶ ἄλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχον ἀκόμη) εἰδικὰ ἄλωναται (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. προπάληδες, καλούμενοι ἄλωνατοι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβαναν τὸν ἄλωνισμόν ..*ο.ι.ι.δ.ο.ι.*

..α.ι...γε.ω.ρ.γ.α.ί...μ.έ.δ.ι.κ.α...π.α.α...γ.ω.α.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἄλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

..α.ο.χ.ι.....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

..α.ο.χ.ι.....

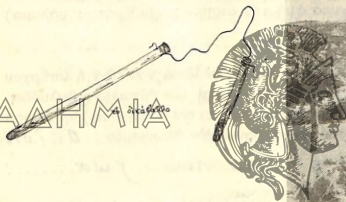
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)... *ὁ σπρίνχ... καὶ.....*

κόπανος σπρίνχ

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ σπρίνχ...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; .. *Ὑ.π.ό... σπρίνχ... ὁ σπρίνχ.....*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....
 .....
 .....
 .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....
 .....
 .....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταίρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Πρῶτος ἀπὸ ἀπὸ τῶν πλ. φ. κ. ρ. σ. α. ν.* .....
 .....
 .....

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....
 .....
 .....
 .....
 .....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

...Ὁ...σ.ο.ρ.ά...ἑ.χ.ε...σ.χ.ῆ.μ.α...α.ρ.ο.γ.γ.υ.ρ.ῶν.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... Πρῶτα...βιν.ό.τα.

...μ.ε...δ.ι.κ.ρ.ά.ν.ι...μ.ε...π.έ.κ.τ.ε...δ.ό.κ.τ.ι.α...ἑ.ρ.ε.ι.α...

...λ.ι.χ.ν.ι.ζ.α.κ...μ.ε...ζ.κ.λ.έ.ν.ι.α...ρ.ε.ν.ῶ.ρ.ι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

...Ὁ...ἄ.ν.δ.ρ.α.ς.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

...ἑ.αἰ...χ.ο.κ.ρ.ά...τ.ε.μ.ά.χ.ι.α...λ.ι.χ.ν.ῶ.ν...κ.ε.φ.ῶ.ν.ι.α...

...καί...ἄ.ν.ῶ.α...ἢ...τ.α...κ.ρ.ο.ν.ο.ι.μ.α.ρ.ο.ι.ο.ὔ.σ.α.ν...δ.ι.αί.τ.ι.ς.

...κ.ό.τ.ε.λ...ἢ...τ.α...χ.τ.ν.ο.ο.ὔ.σ.α.ν...μ.ε...λ.ή.ν...δ.ε.ρ.ρ.α

...(.τ.σ.ο.μ.ά.κ)...μ.α.ι...κ.ρ.ῶ.ν.α.ν.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Μ.Ε. .... Δ.Ι.Α. Ρ.Ο. Ρ.Α. ... Κ.Ο. Σ. Κ. Ι. Χ. Α. ... Μ. Ε. Τ. Α. ... Π. Ρ. Ω. Τ. Ο.
... Κ. Θ. Σ. Κ. Ι. Ν. Ι. Σ. Μ. Α. ... Ξ. Λ. Ι. Φ. Τ. Ε. ... Τ. Ο. Χ. Ω. Μ. Α. ... Κ. Α. Ι. ... Ξ. Η. Δ. Ν. Η.
... Μ. Α. Γ. Ε. Ν. Ο. Τ. Α. Χ. ... Τ. Ο. ... Ἀ. Χ. Ν. Ρ. Ο. Μ. Ε. ... Τ. Ο. ... Π. Ρ. Ε. Λ. Ο. Υ. Σ. Α. Χ. Μ. Ε. ... Τ. Α. Χ. Ε. Ρ. Ι. Α.

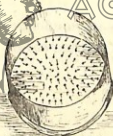
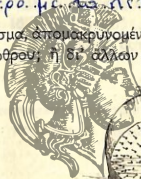
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

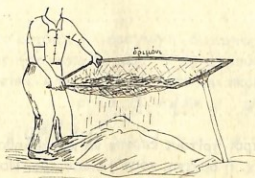
ΔΟΗΝΩΝ

κόσκινο, παλιό, δερμάτινο

κόσροι ἢ ἀριόλοισι

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τους ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) . *Σ. σ. 4. ρ. δ. . . 5. 7. α. . .*

γ. ἰ. ν. α. ... ρ. ῥ. ... μ. η. χ. α. κ. ῥ. ... (. κο. φ. η. ἰ. κ. ρ.) .....
 7. Α. η. ῥ. ... ρ. ῥ. ... ζ. ῥ. α. ... ο. ὀ. σ. ἰ. α. ... σ. α. ρ. α. ὀ. ῥ. α.
 γ. ἰ. κ. ῥ. α. κ. ... ρ. ῥ. ... ρ. ῥ. ... μ. α. σ. κ. ἰ. ν. σ. ρ. α. ... δ. ῥ. δ. ὀ. α.
 κ. ῥ. σ. κ. ἰ. α. ... μ. α. ... ρ. ῥ. ... μ. η. χ. α. κ. ῥ. ... ρ. ῥ. ...
 ρ. ῥ. ρ. ο. ... (. ρ. ρ. ὀ. ρ.) .....

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
ρὸς ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
(θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνσεις καὶ ἀσπασμοὶ
τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

AKAΔHMA

A O H N n N

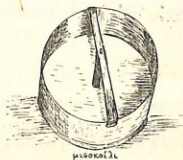
- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Π. Δ. Ρ. Σ. Σ. Ι.

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

...*Θ...σ.κ.ν.ῖ.δ.η...γ.ε.κ.ε.ῖ.ς...Ἡ...τ.ν.χ.ι.θ.ῖ.α.ν...καὶ...
...Ἐ.η.ε.ρ.ν.α.ν...α.ῖ...α.ν.α.ῖ.α.ρ.θ.η...α.ῖ.ρ.θ.*.....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωματιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μετρά των δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) .....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ·
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) .....

...*Ἡ...α.πο.δ.ῖ.κ.η.ν.*.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι . Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ... *Εἰς... τοῦ... ἀχρηῶρα...*

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυνς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

κατὰ... τῆς... διάρκειας... τοῦ... θερισμοῦ...
Ἐξαιρετικῶς... ἀλῶν...

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ὅχι.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΘΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Δ. ἔ. ν. ἑ. χ. ν. ο. κ. λ. α. ... πυρ. αἰ.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τήν πυράν· παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος ἄλλος ;...

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναι, ἀπό ποῖον μέρος ;.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

γ'. Ποιαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

.....

.....

.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

.....

.....

.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

.....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Προς

Το 1^ο & 2^ο τμήμα της Επιτροπής Ερευνών
Ευρωπαϊκού Πρωτοκόπου & Μεταρρύθμισης
Εκείνων της Μεταρρύθμισης.

Παραβάρω την εφεύρη γ' αναγράφω έφεν έδει δια της έως
 αριθ 165/19-1-1970 ήμεροφωτ άναγραφάς άνωθεν άρχειών έρωτη-
 ματολογίου δια τα έρωτημα, έρωτημα και τα έρωτ' έφεν έρωτ' έρωτ' έρωτ'
 συζητημάτων εις την άνωθεν διαδίδου Αναδελφία Αδελφών
 Κηρυκτών έρωτ' της Έλληνικής Αναγωγίας Αναγωγικών 14
 Αδελφών 136

Giordano

8
A. P. M. on guitar
John

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Περιγραφή
Τοῦ Γεωργικοῦ Βίου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ Γεωργικὸς βίος τῆς Κοινότητος Κάτω-Βροντοῦ Ἀράβας

Εἰσαγωγή. Οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος Κάτω Βροντοῦ εἶναι ὅσοι πρόσφυγες ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς Μ. Ἀσίας. Οἱ περισσότεροι εἶναι Τραπεζονταῖοι, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ ἄρκετοὶ μπαφραῖοι, σαρψονταῖοι, θρακιῶτες, καραμανθίδες, κ.λπ. Τὰ ἔθνη αὐτῶν σχετικὰ μὲ τὴν καλλιέργειαν τοῦ εἴπου καὶ τῶν ἄλλων δημητριακῶν διαφέρουν.

Ἐγὼ ἀναγέρω τὰ ἔθνη καλλιέργειας ποὺ ἐπεκράτησαν ἐδῶ καὶ περιγράψω τὸν γεωργικὸν βίον ὅπως διεμορφώθη ἐδῶ ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀνταλλαγὴν τοῦ πληθυσμοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ καὶ ἡ σφαῖρα ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ καλὸς γεωργὸς ἀρχίζει τὸ ὄργωμα ἀπὸ τὸν Αὐγούστου. Τὸ πρῶτο ὄργωμα ἦταν ἀραιὸ καὶ ὄχι βαθύ. Τὸ δεύτερο ὁμῶς ὄργωμα, ποὺ γίνεται ἔπειτα ἀπὸ τὰ Πρωτοβρόχια πρέπει νὰ εἶναι ποθὺ κατὸ. Πυκνὰ οἱ αὐθακίαι καὶ ποθὺ βαθύ. Καὶ κάτι ἄλλο ἁκόμη. Ἐπρεπε νὰ γίνη σταυρωτὰ μὲ τὸ πρῶτο ὄργωμα, νὰ μὴν μένῃ ἀνὸργωτο κανένα μέρος. Ἐπειτα ἔρχεται τὸ σπόρον στὸν φρεσκοὐργωμένον χωράφι. Ὁ σπόρος ἦταν ἔτοιμος ἀπὸ τὴν προηγουμένη ἡμέρα, βρεχόμενος μὲ χαλαρότητα. Ρίχνοσαν μὲ τὴν ψούλια τοῦ δικογενειάρχου ποὺ εἶχε μεγάλη πείρα. Κρατοῦσε καὶ τὴν ἀπὸ τὴν μασχάλη του τὸν τερεκέ καὶ ἔρριχνε τὸν σπόρον ἑσπῶν ἐπὶ τὴν λαυρίδα τοῦ ὄργωμένου χωραφιοῦ. Ἐπειτα ἀρχίζει τὸ σβάρνισμα.

Αὐτὰ γινόνταν ἐδῶ στὴν κ. Βροντοῦ ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀνταλλαγὴν. Ἐδῶ καὶ κάρρα εἰσροχὰ βρῆκαν καὶ

μεταχειρίστηκαν, και ἄρτια χρησιμοποιήσαν με χαρά. και ὅς ἔριξε ὁ ζύγιος μοτοκόματος ὅσους μέ τις ζύγιες ρόδες. Στην πατρίδα τους τὸν πόντο πού ζέγοι εὐκολία. Ἐκεῖ ὅς ἦταν κατὰ τὴ «ἔλιχτρε».

— και τί εἶναι ἡ «ἔλιχτρε», κάρνα - εἰαῦρα, ρώτησα τὸν γέρο τοῦ χωριοῦ.

— Ἡ ἔλιχτρε, παιδίμ, ἔχον ἕναν ἔργαθιον πού εἶχεν δύο ὁδόντια και ἕναν μέρος πού ἐπάγγεν τὸ ποδάρι. Ὅταν ἔστις ἐκτεθώκουμες σὴν γραμμὴν και ἐπάγγαμε τὸ ποδάρι σὴν ἔλιχτρεν, ἔσκοταμε ἕναν ὀφόντηρον κομῆς και ἔκταδαμα τὰ πὰν ἀρκά. Ὑστερὰ ἐσάγγαμε τὴν γανὴν και ἐσέπαζαματὸ μέ τὴν τσιάναν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
(ἔλιχτρε) και ἐκίνασαν τὸν σῆμα μέ τις τσάνες. Ἐπει-
τα ἔδρασαν τὰ πυκνά φύλλα (γιατὶ τὸ καθαμπόει ἢ τὸ
φασόλι) και ἔπειτα τὰ τσιάνισαν. Πίπασμα χρησιμο-
ποιοῦσαν ἐδῶ μεταπολεμικῶς. Σιδερένιο ἄρτιο και
τετράτροχα ἀμάξια χρησιμοποιήσαν ἀπὸ τὸ 1930 και ἐδῶδε.
Τὸ δέρισμα.

Τὸ δέρισμα ἦταν χαρὰ μεγάλη γιὰ τὸν χωρρό. Πολλοί φορές ἄρχιζε νωρίτερα τὸ δέρισμα γιατί φοβόταν τὸ χαλάσι. Παρατοῦσε τίς ἄλλες καλλιέργειες και ριχνό-
ταν σὲ δέρισμα. Ὅμως ἡ ἀρχὴ ἔπρεπε νὰ γίεν δευτέρα
και νὰ ἄρχιζε τὸ δέριμα τὸ πὶό γούρικο ἀγορὸ τῆς σπο-
ρευσίας, αὐτὸς δηλ. πού εἶχε κατ'ὀικονομικόν. Ἀρχιζε τὸ
δέρισμα ἀπὸ ποδὶ νωρὶ, τὴν ἡμέρα και τελεῖωνε τὸ
βράδι μέ τὴν δόση τοῦ ἡγίου. Θέριζαν μέ δρεπάνια
και ζεκουράζονταν μιά ὥρα ἔπειτα ἀπὸ τὸ μεσημερινόν.

το φορητό. Η κοπιώτικη δουλειά του βερισμού γινόταν χωρίς διακοπή. Μικροατυχήματα (κοιμήματα από το δρεπάνι σε γεωργά άτομα, καμιά τραχήλα από ψίδι, σιδυηρές πόνοι από κανένα σκακιά του αγρού) συνέρχαν. Μεγάλη χαρά ήταν, για μικρούς και μεγάλους ή τεθνητοίς ήμερα του βερισμού. Τότε πετούσαν ψηλά το δρεπάνι και έβλεπαν μια εύχη. «Αμνογε και το χρόνο με έβλεπα, υμνη»
 Έπειτα στρωνόταν στο φορητό, κάτω στο χώμα, που έδειχναν την ήμερα ήταν το πιο καλό και έβλεπαν ταυματοχρησία».

Αυτά γινόταν μέχρι το 1952. Όταν αρχίστηκε με τα γινόμενα περίσσει η απόδοση και πολλοί έβλεπαν στην Γερμανία, το βερισμό και οι άλλοι καθημέριους γίνονταν με γεωργικά μηχανήματα με ταβίους.

Το αθώνισμα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΑΙΝ

Τραβηγούνα;

— Έμεις σό μέρος εμάς εβόλτα (σικάκι) κενήαμε. Άμα τώ καταμπούκι και τώ φασούζω έριφτοματα με τώ μειομάκω και τώ αβίβω. Σ' άλλα χωρία έβήνανε κοκία αλλά και εκεί άέε έριφτονατα. Αλλά όταν έρδαμε έπινανε τώ κοκία ατόν. Έβυναμε κατό έιναν μέρος που κενόαμε χωραν. Έβρεχαματο και ύστερα έπάλναματο τώ έρινουσαν έσον. Αφού έβγάναμε τώ χωράφια έβιναμε τώ ατόν με κόπρα και γεφούρ τώ μή έβγάθνε χωράτα και πέτρας και επαράχουσιν σήν τανέν. Υστερα έρχινάναμε τώ αθώνια. Έκράνανε και 20 ήμερες γιατί έπινανε έναν ατόν σί έναν ήμερα. Δύο αθώνια σί έναν ήμερα έπον πολλά δύσκοτον.

Αφού έκουβάναμε τώ δειάνα με τώ κάράξια, έζόγε σ' άμύζια έβόλταμε μακρσία τσίζια, ασό βράδι, τώ

Τό πρωί έστρωσαμε τό άθόν. Έρχινανε άσά μέση
και περικό περικό έστρωνάμα τό άφού έχάθανε τό
δρόμα. "Επειτα έκόσισέμα τό βούδια και έχύριζα-
με μέ τήν άθωνόπετρα απόν σ' εσιανόρια.

Η γίσση έπάζεν και όμείς έχώσκουμε γύρω
γύρω. Οί γαρίδες έσσεκαν και έπέρμεναν τήν άραν
πού δά έχύριζάμε τό άθόν. Έχύριζαμε τό παν' άρέ
δύο και τρία φορές νά γίνετα όδίμωρα. Γιατί έφο-
βόμας άσόν βροσίην. Κάποιο έκόρηξαν τό χτήνια
αλλά έμείς εσταμάταμα και έτάκεμα τό πίστα
ρονν έταν θέρον, γιά νά μήν κοπήγε και γαφα-
ρίγε τήν τανέν. Όταν έπράζεν ή τανέ έμάζεμα
από πάν τά φούρια. Όταν έμάζεμα τήν τανέν
σόν μέση και επίσταμα κομού. Όταν έρχιναν
αέρας έσταμάμα τό βορίσμα. Στην άρχή
βορίσμα έχίνουον μέ έταν έπράν πού είχεν τέσ-
σερα δόγια. Όταν μέ τό ζύγιον τό φουάρ.

Όταν έφύσαν αέρας έπέρμεμα, ή επένεμα σέ
έναν κουράν νά βορίζομε. Τά χώματα και τό άλλα
χωχόδια έκαθάριζαμα μέ κοσκίρια. Όταν έμέ-
τραμα τήν τανέν μέ τό τερεκίδε και εδίταμε
τό φόρον σ' εκείνον πού επέρνετα σόν δημοπρασίαν.

Αρ' άέτο, παιδίμ, επένεμα τό άθώνια ούς τό 1950
Έλόε και βοριστικά μηχανήματα έρδαν και άπό τό
άλλα μηχανήματα πού έσείς έχίρτεν μαθίμα άσ'
εφίς.

Έτσι γίνονταν τό άθώνια μέ τήν άθωνόπετρα.
Αυτήν ήταν μία κυβινδικιά πέτρα, μήτους ένός
μέτρου περίου. Μερικές είχαν κατά μήκος το άξονος
αυγάκις - αυγάκις, γιά νά κτυπήν και νά σπάγη τό

κατάματα των σιγαριού. Δεν τις προτιμούσαν όμως
διότι έβγαζαν πολύ χυμά. Στο κέντρο των δύο
έδρων, ή αθωνόπετρα είχε ένα βαλούκι για τον
ύψονα. Τις αθωνόπετρες τις κατασκεύαζαν οι Τούρκοι,
Τό δε ζύγινα ήμεν τὰ κατασκεύαζαν οι ίδιοι οι
γειωργοί σχεδόν κάθε χρόνο.

Το αθωνόπετρο το αναποδάκνουν σί ζύγινα τα-
μηνία. Κάτω στην βάση τους είχαν μια πορτί-
σα που έκλεινε. Από δω έβγαζαν όσο γέννημα ήθε-
λαν τὰ άθισουν.

Τό γυμνί τους, στην αρχή, ήταν καταμολύσιον
ανάκατωμένο με σικαλι. Αυτό το μαύρο γυμνί ήταν ή
βάσις της τροφής των μέχρι το 1952.

Από τότε ήρθαν πολλές ήμέρες, θί νικρες και τὰ
βάσανα έπληκον πλείον στο παρτέρι και στην άκρην
των ήλικωμένων

Αυτός ήταν ο γεωργικός όιος στην κοινότητα κ.
Βροττού. Έδίκατο νυράς δεν είχαν.

Τις κυριότερες πληροφορίες της πήρα από τον
Χαγιά Σταύρο από τὸ χωρίον Μουρκάτιαν
της επαρχίας Σούρμενας της Τραπεζούντας.

Τό ήθικό της παρούσης εργασίας συνεκτερώθη
από 7-1-70 έως 28-2-70 υπό του Διδασκάλου
Παναδοπούλου Χρήστου, Έκπ/κής Περιφέρειας κ. Νευ-
ροκοπίου

τέτος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ